

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN VIERJAARLIJKS BEZOEK

nbbs 'Zeister Vrije School I'

Plaats : Zeist
BRIN nummer : 05WV|C1
Onderzoeksnummer : 274096
Datum onderzoek : 3 juli 2014
Datum vaststelling : 10 november 2014

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	CONCLUSIE	10
	BIJLAGE 1 OORDELEN	12

1 INLEIDING

Op 3 juli 2014 heeft de inspectie nbbs 'Zeister Vrije School I' bezocht. Het bezoek is afgelegd vanwege de verplichting van de inspectie om scholen voor primair onderwijs ten minste eenmaal per vier jaar te bezoeken.

Tijdens het onderzoek heeft de inspectie de kwaliteit van het onderwijs op de school beoordeeld met een beperkte set indicatoren, waarmee zij overeenkomstig de Wet op het Onderwijstoezicht (WOT) kan beoordelen of de school op belangrijke onderdelen onderwijs van voldoende kwaliteit biedt. Deze indicatoren hebben betrekking op de resultaten en de ontwikkeling van leerlingen, op de zorg en begeleiding en op de kwaliteitszorg. Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven is tevens standaard gecontroleerd of de school voldoet aan bepaalde wettelijke voorschriften, waaronder de onderwijstijd.

Bijlage 1 bij dit rapport bevat een overzicht van de indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

De bevindingen uit het onderzoek in het kader van het vierjaarlijks bezoek worden gebruikt om te bezien of het reeds aan de school toegekende basisarrangement kan worden gehandhaafd. Eventueel geconstateerde tekortkomingen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Een controle van de aanwezigheid van de schoolgids en het schoolplan bij de inspectie.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijk verplichte onderdelen in de schoolgids en het schoolplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Analyse van jaardocumenten en andere documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij:
  - schooldocumenten, handelingsplannen en groepsplannen zijn bestudeerd;
  - enkele groepsbezoeken zijn afgelegd voor het beoordelen van de planmatige uitvoering van de zorg;
  - gesprekken met de directie en de intern begeleider en een vertegenwoordiging van het bestuur zijn gevoerd.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2012 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 van dit rapport beschrijft de inspectie de bevindingen die uit haar onderzoek op nbbs 'Zeister Vrije School I' naar voren zijn gekomen. Bij de geconstateerde verbeterpunten is tevens een onderbouwing opgenomen. In hoofdstuk 3 volgt de conclusie. Bijlage 1 van dit rapport bevat een overzicht van de bij dit onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

2 BEVINDINGEN

Uit het overzicht in bijlage 1 valt op te maken dat op nbbs 'Zeister Vrije School I' de kwaliteit van het onderwijs voor de meeste onderzochte indicatoren op orde is.

Het team van de Zeister Vrije School I vormt met de Zeister Vrije School II een organisatorische eenheid. Bestuur en directie van de beide scholen komen overeen evenals onderdelen van het onderwijsleerproces, het systeem van zorg en begeleiding en de kwaliteitszorg. Diverse activiteiten vinden met de twee teams gezamenlijk plaats, zoals nascholing en intervisie.

Het team is trots op de transparantie die sinds enige jaren in de aansturing en de uitvoering van het onderwijs tot stand is gekomen. De school geeft ook aan trots te zijn op de manier waarop antroposofie en levensbeschouwing doorklinkt in de onderwijspraktijk. Hieronder volgt een toelichting op het oordeel.

Toelichting

Opbrengsten

De school verantwoordt zich over haar eindopbrengsten met behulp van de toetsen voor begrijpend lezen en rekenen/wiskunde van het Cito-leerlingvolgsysteem. In de jaren 2012 en 2014 liggen de scores boven de ondergrenzen die de inspectie bij de beoordeling hanteert. De resultaten in 2013 liggen echter onder de ondergrens van de inspectie. De eindopbrengsten als geheel zijn als voldoende beoordeeld (indicator 1.1).

Voor het oordeel op de tussentijdse opbrengsten baseert de inspectie zich op de gemiddelde groepsscores voor technisch lezen in groep 3 en groep 4 (klas 1 en 2), rekenen/wiskunde in groep 4 en groep 6 (klas 2 en 4) en begrijpend lezen in groep 6 (klas 4). Op vier van de vijf toetsen scoren de leerlingen boven de ondergrenzen die de inspectie voor scholen met een vergelijkbare populatie hanteert. De resultaten van groep 3 (klas 1) bij technisch lezen zijn nog niet van het verwachte niveau. De tussenopbrengsten als geheel zijn wel als voldoende beoordeeld (indicator 1.2).

Voor leerlingen van wie een ander uitstroomniveau verwacht wordt dan het eindniveau van groep 8 stelt de school een ontwikkelingsperspectief op. Het bevat tussendoelen en een beredeneerd leerstof aanbod. De resultaten van de leerlingen met een eigen leerlijn worden minstens twee keer per jaar geëvalueerd en liggen op het verwachte niveau. Daarom is indicator 1.4 voldoende.

De opbrengsten op het gebied van sociale competenties kan de inspectie niet beoordelen (indicator 1.5). De school volgt de sociaal-emotionele ontwikkeling

van de leerlingen niet met een landelijk genormeerd instrument.

Zorg en begeleiding

De school maakt vanaf de kleutergroepen gebruik van een samenhangend systeem van genormeerde toetsen en observatiemiddelen om de resultaten van leerlingen en hun ontwikkeling te monitoren (indicator 7.1).

Het team van de Zeister Vrije School I gebruikt de toetsen van het leerlingvolgsysteem en het kleuterobservatiesysteem om potentiële zorgleerlingen in een zo vroeg mogelijk stadium te detecteren. Lage scores, terugval op de toetsen uit het leerlingvolgsysteem, stagnatie in de vaardigheidsscores en ook motivatieproblemen zijn criteria om uitval te bepalen. Daarmee is er een systematiek om voldoende vroegtijdig te signaleren welke leerlingen mogelijk extra begeleiding of - in het geval van meerbegaafde leerlingen -aanpassingen in leerstof en leertijd nodig hebben (indicator 8.1). Het onderwijs in de groep wordt voor leerlingen die dat nodig hebben aangevuld met extra ondersteuning. Niet in alle gevallen maakt het team echter analyses van de gegevens van deze leerlingen. Dat betekent dat de (ortho)didactische of pedagogische activiteiten die beschreven staan niet altijd passen bij de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen. Ook de planmatige uitvoering van de zorg is onvoldoende: er zijn in de plannen te weinig concrete en evalueerbare doelen opgenomen. Het bepalen of de doelen bereikt zijn en of de beschreven interventies effect hebben is dan niet goed mogelijk (respectievelijk indicator 8.2 en 8.3). De school gaat voor het overgrote deel van de plannen wel na of de doelen van de extra zorg zijn gerealiseerd. Ook trekt het team conclusies voor het vervolgtraject. Indicator 8.4 is daarmee voldoende.

Kwaliteitszorg

'Leren Navigeren', het Schoolplan Zeister Vrije School van 2012-2022 bevat voldoende informatie over de kenmerken van de schoolbevolking, de onderwijsbehoeften die daaruit voortkomen en de daarvan afgeleide conclusies voor de inrichting van het onderwijs. Zo ontwikkelt de school sinds enige tijd structureel aanbod voor de relatief grote groep begaafde leerlingen (indicator 9.1).

Het team meet de eind- en tussenopbrengsten met behulp van landelijk genormeerde toetsen en monitort deze sinds kort ook met behulp van ontwikkelingsgrafieken op het niveau van de school, van de groep en het vakgebied. De analyses leiden soms tot verbeteractiviteiten. De resultaten van rekenen en taal bijvoorbeeld zijn vergeleken met landelijke normen en dit geeft aanleiding tot aanpassing van de vrijeschoolpedagogiek en de instructievormen op deze vakgebieden. De analyses worden nog scherper door er steeds

relevante factoren bij te betrekken, zoals de (voorgaande) leraar, de groep, het aanbod, de onderwijstijd.

De school evalueert niet regelmatig en systematisch alle belangrijke aspecten van het onderwijsleerproces zoals didactiek, leerstofaanbod, leertijd en leerlingzorg. Daarmee heeft de school te weinig zicht op de kwaliteit van het leren en onderwijzen. Indicator 9.3 is daarom als onvoldoende beoordeeld. Ook voert de school niet alle verbeteractiviteiten planmatig uit. In het merendeel van de plannen zijn de doelen onvoldoende concreet en meetbaar geformuleerd. Dat maakt dat niet altijd eenduidig kan worden vastgesteld of het beoogde effect bereikt is. Daarmee is indicator 9.4 onvoldoende.

Daarentegen is de borging van de kwaliteit een voorbeeld voor andere scholen te noemen. De school werkt systematisch aan de borging van doorgevoerde verbeteringen en gewenste praktijken. Dit gebeurt door middel van klassenbezoeken, collegiale consultatie, regelmatige (team)overleggen en verslaggeving van evaluaties. De borging wordt versterkt door door werkgroepen eigenaar te maken van verbeteractiviteiten en door de afspraken overzichtelijk en toegankelijk vast te leggen in het zogenoemde Kwaliteitshandboek. Het wordt op de Zeister Vrije School als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle teamleden opgevat om verbeteringen ook daadwerkelijk te behouden en elkaar er op aan te spreken als dat in het gedrang komt. Om deze redenen is indicator 9.5 als goed beoordeeld.

De school verantwoordt zich aan bestuur en ouders over de gerealiseerde kwaliteit en de opbrengsten via de schoolgids, de nieuwsbrief, het jaarverslag en de samenvatting van enquêtes (indicator 9.6).

Naleving

Er is de volgende tekortkoming geconstateerd:

- In het schoolplan is informatie opgenomen over een of meer standaard gecontroleerde onderdelen (art. 12 WPO).

3 CONCLUSIE

Kwaliteit

De onderwijskwaliteit op de Zeister Vrije School I is op de meeste indicatoren op orde, maar kan op een aantal van de onderzochte onderdelen verbeterd worden. De inspectie handhaaft het reeds toegekende basisarrangement. De bevindingen zullen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse, waarbij opnieuw bekeken wordt of het toezichtarrangement eventueel moet worden aangepast.

Naleving

Er zijn tijdens het onderzoek tekortkomingen geconstateerd in de naleving van wettelijke voorschriften, die vanwege het programmatisch handhaven standaard zijn gecontroleerd.

In de schoolgids ontbrak ondubbelzinnige informatie over de vrijwilligheid en over de hoogte van de ouderbijdrage. Ook ontbraken in de schoolgids de contactgegevens van de onafhankelijke klachtencommissie, met de informatie waar het reglement van de klachtencommissie is te verkrijgen. De inspectie heeft deze tekortkomingen met het bestuur besproken en het bestuur was het eens met de vastgestelde tekortkomingen. De inspectie heeft het bestuur opdracht gegeven alle ouders schriftelijk te informeren over de ouderbijdrage en de klachtenregeling en aan te geven wat het schoolbeleid is op deze punten. Het bestuur heeft inmiddels passende maatregelen genomen die ertoe leiden dat de ouders nu wel goed zijn geïnformeerd.

Er was ten tijde van het onderzoek geen geldend schoolplan door het bestuur naar de inspectie gestuurd. De inspectie heeft deze tekortkoming met het bestuur besproken en het bestuur opdracht gegeven de wet alsnog na te leven. Het bestuur heeft deze tekortkoming tijdig hersteld.

Er is onvolledigheid in de inhoud van het schoolplan geconstateerd. Het document geeft geen informatie over de volgende onderdelen: het aanbod of de methoden voor onderwijs in Nederlandse taal (inclusief technisch en begrijpend lezen) en voor rekenen en wiskunde. Ook ontbreekt een beschrijving van de activiteiten voor het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs op de school. Dit zijn tekortkomingen in de naleving van wet- en regelgeving.

De inspectie gaat ervan uit dat in de volgende versie van dit schooldocument de ontbrekende onderdelen zijn opgenomen.

Verder wijst de inspectie het bevoegd op het volgende. De wet geeft geen aanwijzingen over de periode dat een schoolplan moet bestrijken. Wel is in artikel 16, eerste lid, van de wpo vastgelegd: Het bevoegd gezag stelt ten minste eenmaal in de 4 jaar het schoolplan vast.

BIJLAGE 1 OORDELEN

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2012. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2012 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Opbrengsten		1	2	3	4	5
1.1*	De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.2*	De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.4	Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.			•		
1.5	De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.					•

Begeleiding		1	2	3	4
7.1*	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	

Zorg		1	2	3	4
8.1	De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			•	
8.2	Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.		•		
8.3*	De school voert de zorg planmatig uit.		•		
8.4	De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			•	

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingpopulatie.			•	
9.2	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			•	
9.3	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.		•		
9.4	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.		•		
9.5	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.				•
9.6	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			•	

Wet- en regelgeving		Ja	Nee
NT1A	De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	•	
NT2A	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO).	•	
NT2B	In het schoolplan is informatie opgenomen over een of meer standaard gecontroleerde onderdelen (art. 12 WPO).		•
NT4A	Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	•	
NT4B	Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).	•	